

HADAS MIKLÓS

Az utóbbi hónapokban több munka is elém került, melyek mind az iskolához kapcsolódtak. Kettő a reveláció erejével hatott rám, a harmadik kifejezetten élményt jelentett, a negyedik kevésbé ragadott magával. A két első meggyőzőtt: ajánlatos egyszer s mindenkorra leszámolni hajdani rémélményeimen alapuló tévképzetemmel, hogy mindaz, ami az iskolával - s főleg a pedagógiával - áll összefüggésben, csak tömény borzalom lehet. Itt van mindjárt

Szávai István: Vizuálpedagógiai kapcsolókönyv (I-II)

CD-je, mely valami egészen elképesztő vállalkozás. Zavarban is vagyok, mert mindig idegenkedtem bármiféle üdvtörténeti leltártól, s most lám-lám, én is valami hasonlót készítek. Nem állíthatom, hogy elolvastam, mert profi gyorsolvasóként is egy hétre volna szükség ahhoz, hogy e két darab CD-n tárolt 3000 képet és - ha ki lenne nyomtatva - az 1800, egyenként mintegy ötezer leütést tartalmazó szöveges oldalon (!!!) található információt valaki egyáltalán fölfoghassa. Az anyag kétharmadát óraleírások teszik ki, melyek az első általánostól negyedik gimnáziumig tartalmazzák huszonöt év jó és rossz rajzórának önreflexív elemzéseit, a maradék egyharmad a szerző módszertani és didaktikai elképzeléseit, lélektani-pedagógiai nézeteit, rendkívül gyakorlatias pedagógiai szemléletmódjának (hogyan mossunk le öt perc alatt kétszáz maszatos ecsetet?, hogyan szerezzünk szponzori pénzeket a szakkör működtetéséhez?), a rajz- és művészettörténet-tanítás technikai összetevőinek, a szemléltető anyagoknak és eszközöknek rendszerezett ismertetését tartalmazza - rengeteg sikerült és félresikerült diákrajz illusztratív felhasználásával. Emellett a CD-n van egy saját kutatássorozat alapuló hosszú tanulmány arról, hogyan látják a diákok a tanárokat, van egy bőséges szöveggyűjtemény a képzőművészeti oktatásban felhasználható lélektani, pedagógiai, szépirodalmi művekből tanárok és diákok számára, valamint olvasható a szerző huszonöt évet átfogó pedagógiai naplója és az iskoláról tíz éve megjelent könyvének bővített változata. És sok minden más. Ami elének tárul, az egy önmagát a reneszánsz léptékével mérő pedagógusszemélyiség lemeztelenedett confessiója és credója, mely attól válik drámai módon izgalmassá, hogy az alkotó nem akar (és valószínűleg nem is tud) szembeszegülni folytonos (ön)dekonstruktív készletével. S noha Szávai István valószínűleg azt gondolja, hogy műve elsősorban a vizuális pedagógiával foglalkozó szakembereknek szól, szerintem téved. A (társadalom)lélektani szemléletmódját tekintve is meglepően kifinomult Kapcsolókönyv ugyanis jóval több pedagógiai és didaktikai segédkönyvnél: huszonöt év magyarországi társadalomtörténetét teszi érthetőbbé egy sajátos élettér, létforma: az iskola szűrőjén keresztül. A szerző - aki a Szolnoki Metszőkör és a Szolnok Megyei Művészeti Iskola igazgatója, tehát korántsem ismeretlen a magyarországi képzőművészeti oktatásban - mindazonáltal valahogy mégis Don Quijoténak (na jó, megszelídült antipedagógusnak) tűnik heroikus vállalkozásával, önmaga készítette CD-jével. Lehet, hogy Erasmus vagy Makarenko társadalmi helyzetét illetően nem e magányos lovag jutna eszünkbe, de valahogy az ezredforduló nem tűnik kedvező időpontnak a magányos zseni számára. Különösen, ha még Sancho Panza (és a kalandokat rögzítő krónikás) sem áll mellette, s az önreprodukcióra vállalkozó műalkotás tele van az egyszemélyes kivitelezés szükségképpen amatőrizmusából fakadó sutaságokkal és hevenyészettségekkel - a helyesírási hibáktól kezdve a szoftver-inkompatibilitásig. A CD tehát hozzáértő szerkesztők után kiált, hiszen ha ezt az anyagot egy kiadó minden tekintetben professzionális módon dobja piacra (akár a világpiacra is!), az óriásit durranhat.

(Szolnoki Metszőkör, 1996-2000. 4000 Ft)